

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

בעניין הקטינים:

1. א' ז'
2. ב' ז'

המערער:

ד' ז'
ע"י עוה"ד איילת דקל

נגד

המשיבה:

ש' ז'
ע"י עוה"ד אריאלה פלד
מינוי עפ"י החוק לסיוע משפטי

פסק דין

השופט סארי ג'יוסי [אב"ד]:

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה בקריות (כב' השופטת ש. היימן) מיום 17.9.2018 בתיק תלה"מ 35805-01-18 שעניינו תביעת האב, ד' ז' (להלן: "המערער") לביטול או הפחתת המזונות המשולמים לאם, ש' ז' (להלן: "המשיבה") לטובת שני ילדיהם הקטינים, עקב שינוי נסיבות.

רקע:

2. הצדדים נישאו זל"ז כדמו"י ביום 28.6.2007, ומנישואין אלו נולדו להם שני ילדים, א' יליד 7.10.2008, כיום כבן 10.5 (להלן: "א'") וב' ילידת 20.4.2011 כבת 8 שנים (להלן: "ב'").

3. ההליכים בין הצדדים החלו עת הגישה המשיבה בקשה לשוב סכסוך, אשר נמחקה ביום 28.4.2015. במקביל הוגשה תביעת גירושין לבית הדין הרבני בחיפה. בהמשך הגישה המשיבה תובענה למזונות (תמ"ש 52805-04-15), תביעה לקביעת משמורת על הקטינים (תמ"ש 52826-04-15) ותביעה לאיזון משאבים ופירוק שיתוף (תמ"ש 52837-04-15). מנגד המערער הגיש תביעה לקביעת משמורת משותפת (תמ"ש 3931-06-15).

4. ביום 17.5.2015 ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים ועל פיה ישלם המערער לידי המשיבה מזונות טרום זמניים בסך 2,800 ₪ לחודש החל מחודש 5/2015 וקצבת הילדים מטעם המל"ל תשולם לאם.

5. ביום 10.8.2015 הגיעו הצדדים להסכמות כי המשמורת המשפטית על הקטינים תהא בידי שני ההורים, ועל לחלוקת זמני השהות כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

בימים ראשון ורביעי הקטינים ישהו עם המערער מסיום היום במוסד החינוכי ועד למחרת בבוקר, אז יחזיר אותם למוסד החינוכי.

בכל סוף שבוע שני, ייקח המערער את הקטינים מהמוסד החינוכי ביום שישי ויחזיר אותם לבית המשיבה במוצאי שבת עד השעה 20:00. בתקופת חופשת החגים והחופש הגדול – חלוקה שווה – הקטינים ישהו אצל כל אחד מההורים לסירוגין.

6. ביום 16.8.2015 הגישו הצדדים הודעה משותפת לעניין חלוקת החגים אשר קיבלה תוקף של פסק דין. ביום 27.10.2015 הוגשה הודעה משותפת נוספת בנושא החגים, ואף היא קיבלה תוקף של פסק דין ביום 28.10.2015.

7. הצדדים התגרשו זה מזו בגט פיטורין ביום 2.5.2016.

8. ביום 15.2.2016 ערכו הצדדים הסכם גירושין במסגרתו קבעו חלוקת הכספים המצויים בחשבון המשותף, פיקדונות ורכבים. ההסכם קיבל תוקף של פסק דין ביום 15.2.2016. מעיקרי טיעון המערער עולה גם כי שולמו למשיבה תשלומי איזון בגין הדירה בסך של 175,000 ₪.

9. ביום 31.1.2016 ניתן פסק הדין בתביעת המזונות (להלן: "פסק הדין הראשון") שתמציתו כדלקמן:

נקבע כי הכנסתו החודשית הממוצעת של המערער עומדת על 6,070 ₪ ואילו הכנסתה הממוצעת של המשיבה על 4,560 ₪ נטו לחודש (הפרש של כ-1,500 ₪ לחודש לטובת המערער).

עוד נקבע כי אומנם משמורת הקטינים מצויה בידי שני ההורים, אך זמני השהות אינם שווים – בתקופה של ארבעה שבועות הקטינים שוהים אצל אביהם 12 ימים ואילו אצל אימם 16 ימים.

על כן בהתחשב בחלוקת הזמנים ובפער ההכנסות בין הצדדים קבע בית משפט קמא כי יש להפחית מגובה המזונות 25%.

10. בהמשך עבר בית משפט קמא לבחון את צורכיהם הבסיסיים של הקטינים לאור גילם ורמת חייהם טרם הפירוד, והעמידם על 1,500 ₪ לחודש עבור כל קטין.

11. מאחר ובמועד פסק הדין המשיבה והקטינים התגוררו בבית אמה של המשיבה בקרית מוצקין, העריך בית משפט קמא את הוצאות המדור של כל קטין בעודם מתגוררים שם ב-250 ₪ לחודש. עם זאת צוין כי הוצאות המדור עתידות לעלות מהמועד בו יעברו להתגורר בדירה שכורה. בהיעדר נתונים קונקרטיים בדבר דמי השכירות, הערכת הוצאות המדור העתידיות נעשתה על בסיס החזר המשכנתא החודשי בו נשאו הצדדים במשותף בסך 2,800 ₪ בתקופת מגוריהם יחד בדירה בעכו כאשר מאותו סכום יש לגזור את חלקם של הקטינים בגובה 40%, קרי 1,120 ₪ לחודש לשניהם.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

12. סיכומו של דבר נקבע כי כל עוד המשיבה מתגוררת בבית אמה צרכי הקטינים יעמדו על 3,600 ₪ בחודש כולל הוצאות אחזקת מדור, וכי על המערער לשאת ב-75% מתוכם, ובסך הכל 2,700 ₪ בחודש (1,350 ₪ עבור כל קטין).

עוד נקבע כי מיום שהמשיבה תעבור מבית אמה ותשכור דירה יתווסף חיוב בעבור מדור הקטינים בסך של 1,120 ₪ (לסך המזונות הבסיסי בסך 3,100 ₪) כך שמזונות הקטינים יהיו בסך כולל של 4,220 ₪ בעבור שני הקטינים, מתוכם ישא המערער ב-75%, קרי 3,165 ₪ לחודש.

כמו כן נקבע כי קצבת הילדים המשולמת על-ידי המוסד לביטוח לאומי תשולם למשיבה בנוסף לדמי המזונות וכי בכל יתר ההוצאות יישאו הצדדים בחלקים שווים ביניהם.

ערעור שהוגש על פסק הדין נדחה ביום 14.7.2016 (עמ"ש 34321-03-16).

13. בחודש ינואר 2018 הגיש המערער לבית משפט קמא תביעה לביטול או הפחתת המזונות (תלה"מ 35805-01-18), במסגרתה טען כי חל שינוי נסיבות מהותי הנעוץ בחלוקת זמני שהות שווה, שיפור במצבה הכלכלי של המשיבה לעומת הרעה בהכנסתו הפנויה, מלאת 6 שנים לקטינה אגם, כמו גם ההלכה החדשה שנקבעה בבע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית [פורסם במאגרים המקוונים] (19.7.2017) (להלן: "בע"מ 919/15").

בחלוף כחודש מהגשת תביעתו האמורה הגיש המערער תובענה נוספת להרחבת הסדרי השהות אצלו (תלה"מ 14120-02-18) וטען כי בפועל הם מתקיימים בשונה מאלה שהוסכם עליהם בעבר. המערער טען כי בכל סוף שבוע שני הקטינים שוהים אצלו מיום שישי עד ליום ראשון בבוקר שאז הוא מחזירם למסגרת החינוכית, בשונה מההסדר שקבע כי הקטינים ישהו עמו רק עד מוצאי שבת בשעה 20:00.

14. ביום 17.9.2018 ניתן פסק הדין נשוא הערעור (להלן: "פסק הדין קמא") אשר דחה את מרבית טענות המערער אך קבע כי חל שינוי נסיבות מסוים המצדיק בחינה מחודשת של חלוקת נטל הנשיאה במזונות בין הצדדים, ומצא להפחית את דמי מזונות הקטינים הכוללים מדור ואחזקתו בהם נושא המערער לסך של 2,300 ₪ (הפחתה של 865 ₪). נימוקי בית משפט קמא יפורטו בהמשך.

15. למען שלמות התמונה יצוין כי ביום 30.1.2019 הגיעו הצדדים להסכמה במסגרת תיק תלה"מ 14120-02-18 לפיה זמני השהות יישארו על כנם, אולם בתקופה של 3 החודשים הקרובים ישהו הקטינים אצל המערער בכל סוף שבוע שני מיום שישי ועד לשעת הליכתם למסגרת החינוך ביום ראשון בבוקר. לקראת תום 90 הימים תגיש עו"ס לסדרי דיון דיווח בגדרו תינתן המלצתה לעניין שינוי חלוקת זמני השהיה או הותרתם על כנם, וכי ההמלצה תכריע גורל התביעה. ביום 20.5.2019 הודיעה העו"ס כי התסקיר יוגש בתוך 60 ימים.

פסק הדין קמא :

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

16. בדיון מיום 29.3.2018 הסכימו הצדדים כי פסק הדין יינתן על יסוד החומר הקיים בתיק וסיכומים בכתב.

בגדרי פסק דינו נדרש בית משפט קמא בעיקר לבחינת שינוי הנסיבות הנטען במועד פסק הדין הראשון לעומת פסק הדין קמא, בדגש על גובה השתכרות הצדדים וחלוקת זמני השהות.

חלוקת זמני השהות:

בכל הנוגע לזמני השהות קבע בית משפט קמא כי לא חל שינוי בחלוקת זמני השהות שהייתה טרם מתן פסק הדין הראשון ובין חלוקת זמני השהות בעת פסק הדין קמא – ההסדר לפיו בכל 14 ימים הקטינים לנים בבית אביהם 5 לילות ואילו בבית אימם 9 לילות, ממשיך לחול מאז ועד היום, ועל כן נקבע כי לא הוכח שינוי נסיבות בעניין זה.

השתכרות המערער:

בגדרי פסק הדין הראשון נקבע כי הכנסתו החודשית הממוצעת של המערער מעבודתו כנהג מונית עמדה על סך של 6,070 ₪. בפסק הדין קמא צוין כי המערער ממשיך לעבוד כנהג מונית, ומעיון בשומת מס לשנת 2016 עולה כי הכנסתו עומדת על 5,752 ₪ לחודש. עם זאת נכתב כי מעיון בנתוני חשבון העובר ושב של המערער עולה כי במרבית החודשים הופקדו סכומים נוספים במזומן בגין החזרים, מענקי עבודה ואחרים כך שלמעט חודש 2/2017 שלא נצפתה בו הכנסה וחודש 5/12017 שההכנסה בו הייתה פחותה מ-3,000 ₪, הכנסת המערער גבוהה מסך של 7,000 ומגיעה אף עד 8,000 ₪.

על כן מצא בית משפט קמא להעמיד את הכנסתו הפוטנציאלית של המערער על 8,000 ₪.

השתכרות המשיבה:

בפסק הדין הראשון נקבע כי המשיבה משתכרת בממוצע 4,560 ₪ לחודש מעבודתה במשרד הבריאות, ואילו בפסק הדין קמא נכתב כי המשיבה עודנה עובדת באותו מקום עבודה, אך משכורתה הממוצעת עלתה לסך של 5,700 ₪.

יחס הכנסות הצדדים:

לאחר שבית משפט קמא העריך את השתכרותם של כל אחד מהצדדים, וקבע כי הכנסתם החודשית הכוללת עומדת על סך של 13,700 ₪ (5,700 המשיבה + 8,000 ₪ המערער), וכי יחס ההכנסות הוא 60% לטובת המערער (58% במעוגל 60%) לעומת 40% למשיבה.

הוצאות הצדדים:

בעת מתן פסק הדין הראשון המערער התגורר בדירת הצדדים שבמחלוקת שהייתה נקיה מכל שעבוד או משכון, ואילו בעת מתן פסק הדין קמא הוא מתגורר בדירה שבבעלותו ונושא מדי חודש בהחזר הלוואת משכנתא בסך של 2,475 ₪.

במועד פסק הדין הראשון המשיבה התגוררה אצל אימה בדירתה בקרית מוצקין, ואילו ביום 8.4.2018 הועברה דירת אימה במתנה על שמה בשלמות, כאשר על הדירה לא רובצת משכנתא. עם זאת ציין בית משפט

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

קמא כי בהתאם להסכמות בין אימה של המשיבה לבניה היא אמורה לשלם לאחותה סך של 180,000 ₪ בגין חלקה בדירה, והיא עושה זאת בתשלומים חודשיים של 1,500 ₪ לחודש למשך 10 השנים הבאות.

שינוי נסיבות :

לאחר שבחן את החומר שהניחו הצדדים לפניו, קבע בית משפט קמא כי חל שינוי נסיבות מסוים המצדיק בחינה מחודשת של גובה דמי המזונות וחלוקת הנשיאה בהם, אשר בא לידי ביטוי בגידול בהכנסות שני הצדדים ומנגד נשיאת שניהם בהוצאות מדור. על כן עבר בית משפט קמא לבחון את שיעור דמי המזונות שיושת על המערער, בראי ההלכה שנקבעה בבע"מ 919/15.

צורכי הקטינים וחלוקת הנשיאה במזונות :

בית משפט קמא ציין כי הנטייה כיום הינה להעמיד את צורכיהם הבסיסיים של קטין על סך של 1,600 ₪ בחודש, לעומת ההערכה של 15,00 ₪ על פי פסק הדין הראשון.

נקבע כי מתוך צורכי הקטינים הבסיסיים 800 ₪ מהווים הוצאות תלויות שהות ואילו 800 ₪ הן הוצאות שאינן תלויות שהות, וזאת לכל קטין.

מתוך הוצאות שני הקטינים תלויות השהות (מתוך 1,600 ₪), על המערער לשאת ב- 60% המהווים 960 ₪ (בהתאם ליחס ההכנסות), כאשר בפועל הוא נושא ב-35% מהוצאותיהם משהם נמצאים עמו (בסך של 560 ₪) ועל כן עליו לשלם לידי המשיבה את ההפרש בסך 400 ₪.

נקבע כי מתוך צרכי הקטינים שאינם תלויי שהות (1,600 ₪) על המערער לשאת בסך של 60% בגובה 960 ₪ לחודש ובמעוגל בסך של 1,000 ₪ לחודש.

עוד נקבע כי בעת שניתן פסק הדין הראשון המשיבה התגוררה בבית אמה ולא נשאה בהוצאות מדור. אולם כיום דירת אמה רשומה על שמה והיא נושאת בתשלום בסך של 1,500 ₪ לטובת אחותה. על כן הוצאות המדור של הקטינים אצל המשיבה עומדים על סך 600 ₪ (40% מתוך 1,500 ₪).

עוד נקבע כי בעת שניתן פסק הדין הראשון הועמדו הוצאות אחזקת המדור של שני הקטינים על סך של 500 ₪, אך במועד פסק הדין קמא המשיבה היא בעלת הדירה ולכן חלקם של הקטינים בהוצאות אחזקת הדירה עלה לכדי 800 ₪.

אם כן ועל פי בית משפט קמא, הוצאות המדור ואחזקת המדור של הקטינים אצל המשיבה עומדים על סך של 1,400 ₪ (800 + 600) ומסכום זה על המערער לשאת ב-60% שהם 900 ₪ במעוגל.

לסיכום: נקבע כי על המערער לשאת בסך של 2,300 ₪ בעבור מזונות הקטינים כולל מדור ואחזקת מדור. כמו כן נקבע כי כל קצבה או מענק המשולם על-ידי המוסד לביטוח לאומי ישולם למשיבה בנוסף לדמי המזונות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

עוד נקבע כי ההפחתה תחול מיום מתן פסק הדין, משאין לחייב את המשיבה להשיב מזונות שכבר שימשו לצורכי הקטינים, דבר שיפגע ביכולתה לספק את צורכיהם.

המערער לא השלים עם פסק הדין קמא והגיש ערעורו זה המונח לפנינו.

טענות הצדדים:

17. טענות המערער:

לטענת המערער, טעה בית משפט קמא עת חייבו במזונות בסך 2,300 ₪, שלא בהתאם לעקרונות שנקבעו בבע"מ 919/15 ובהתעלם מהעובדה שהקטינים שוהים פרקי זמן שווים אצל שני הוריהם ומהעובדה שהשתכרותם שווה.

מוסיף המערער וטוען כי בית משפט קמא התעלם משינוי הנסיבות המשמעותי שהוצג בפניו, ובין היתר בכך שחל שיפור משמעותי במצבה הכלכלי של המשיבה, זכאותה לזכויות סוציאליות רבות והנחות שונות, והעובדה כי היא צברה נכסי מקרקעין, ובאותה נשימה התעלם מכך שחויב המערער בסכום מזונות כה גבוה יוביל בהכרח לקריסתו הכלכלית.

עוד טוען המערער כי שגה בית משפט קמא משהתעלם מטענתו לפיה למשיבה הכנסה נוספת במסגרת עבודתה כזמרת שאינה מדווחת לרשויות.

עוד טען המערער כי בית משפט קמא קיבל טענת המשיבה לפיה עליה לשלם לאחותה סך של 180,000 ₪ בגין חלקה בדירה, ללא שהוצגה כל אסמכתא או ראיה לאמיתות הנטען.

לשיטת המערער, בית משפט קמא התעלם מדוחות רווח והפסד אותם הגיש והעריך את הכנסתו ב-8,000 ₪ בהסתמך על דפי חשבון עו"ש.

כמו כן, בית משפט קמא התעלם מהיות המערער עצמאי הנושא בהוצאות רבות, כדוגמת מע"מ, ביטוח הסעת נוסעים ועלויות חודשיות בגין מספר מוניות, ועל כן אין לראות בכספים שהופקדו לחשבונו כהכנסות. בנוסף חשבונו של המערער מצוי כיום ביתרת חובה, ללמדנו כי הכנסות המערער נמוכות מהוצאותיו.

הוסיף המערער וטען כי בית משפט קמא התעלם מהוצאות המדור ואחזקתו בעת שהות הקטינים אצלו.

טענות המשיבה:

18. המשיבה סומכת את ידיה על פסק הדין קמא, המפורט והמנומק ועל ממצאיו וקביעותיו השונות וסבורה כי דין הערעור להידחות. המשיבה מדגישה כי הערעור נוגע בעיקרו לממצאים עובדתיים והערכת מהימנות של בית משפט קמא, שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. עוד מוסיפה המשיבה וטוענת כי לא חל שינוי נסיבות, זמני השהות אינם שווים, וקיימים פערי השתכרות בין הצדדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

1 עוד לשיטת המשיבה השתכרותו של המערער מגיעה לכדי 15,000 ₪ בחודש, אך עקב חוסר יכולת לשכור
2 שירותי חוקר פרטי לא עלה בידה להוכיח טענותיה.

3
4 כמו כן מציינת המשיבה כי המערער נמנע מלצרף דוחות רווח והפסד או את הצהרות ההון מטעמו, וטענתו
5 הועלו ללא סימוכין. בהקשר זה טענה המשיבה כי המערער שילם את אגרת בית המשפט, הפקיד ערבון ושכר
6 עורך דין פרטי. כמו כן מתדפיסי הבנק של המערער עולה כי הוא מפקיד מדי חודש ובאופן קבוע סך של 1,000
7 ₪ לחיסכון.

8
9 לעניין דירת המגורים טוענת המשיבה כי היא חבה לאחותה סך של 180,000 ₪, אותם היא פורעת בתשלומים
10 חודשיים של 1,500 ₪ למשך 10 שנים, באמצעות הוראת קבע.

11 דיון והכרעה:

12
13 19. אקדים ואומר כי שוכנעתי לדחות את הערעור במרביתו.
14 בית משפט קמא הוציא תחת ידיו פסק דין מנומק ומפורט, במסגרתו בחן את מלוא טענות הצדדים והכריע
15 בהן בצורה סדירה ברורה ונכונה, ולא מצאתי בפסק הדין טעות המצדיקה את התערבותנו, פרט לסוגיה אחת
16 – קצבת הילדים המשולמת ע"י המוסד לביטוח לאומי.

17
18 20. בית משפט קמא סיכם היטב בסעיפים 32-40 לפסק דינו את הכללים המנחים בסוגיית שינוי נסיבות
19 ודיון מחדש בגובה מזונות פסוקים.

20
21 21. אומנם בית משפט קמא קבע כי חל שינוי נסיבות מסוים הבא לידי ביטוי בגידול הכנסות שני הצדדים
22 מחד ונשיאתם של שניהם בהוצאות מדור מאידך, וכי זה מצדיק בחינה מחודשת של דמי המזונות החלים על
23 המערער וגובהם, בראי ההלכה שנקבעה בבע"מ 919/15.
24 עם זאת, בל נשכח כי חצי הערעור מופנים בעיקר כנגד ממצאי עובדה - חלוקת זמני השהות, פערי ההשתכרות
25 וגובה הוצאות הצדדים, בהם ממעטת ערכאת הערעור להתערב. די בכך בכדי להורות על דחיית הערעור.
26 עם זאת על מנת להפסיק את דעתו של המערער ראיתי לדון בטענותיו באופן מפורט.

27
28 22. בעמ"ש (חי') 53288-03-18 פלוני נ' פלונית עמ' 16-17 [פורסם במאגרים המקוונים] (13.11.2018)
29 נקבע לעניין הלכת בע"מ 919/15 כדלקמן:

30
31 "נזכיר כי בהתאם להלכת בע"מ 919/15 [פורסם בנבן] חיוב הורים יהודים
32 לילדים בגילאי 6-15 הוא מדין צדקה. חלוקת המזונות בין ההורים תקבע על-פי
33 יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכל המקורות העומדים לרשותם, לרבות רכוש
34 ושכר עבודה, בהתאם לחלוקת המשמורת הפיזית ובשים לב לכלל נסיבות
35 המקרה. לכן, שני הורים המצויים במשמורת משותפת עם חלוקה שווה של זמני
36 השהות ויכולותיהם הכלכליות שוות, יישאו בחלקים שווים בנטל המזונות...

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

בהמשך הרחיבה הפסיקה, בעיקר בערכאות הדיוניות (אם כי גם בערכאת
הערעור בבית משפט מחוזי), וציינה כי ניתן להחיל את הלכת בע"מ 919/15
[פורסם בנבו] גם על מזונות קטינים שחיובם מדין צדקה, הגם שאין מדובר
במשמורת משותפת, תוך בחינת הפרמטרים הבאים שצויינו בבע"מ 919/15
[פורסם בנבו] כדלקמן:
הערכת וקביעת צרכי הקטינים.
קביעת היכולות הכלכליות של הצדדים מכל מקור שהוא.
קביעת יחסיות ביכולת בכלכלית של ההורים זה מול זה.
חלוקת המשמורת בפועל".

23. בענייננו מתקיימת אומנם משמורת משותפת, אולם זמני השהות אינם מתחלקים שווה בשווה בין
ההורים ויכולותיהם הכלכליות אינן שוות.

חלוקת זמני השהות:

24. בפסק דינו הראשון של בית משפט קמא נקבע כי זמני השהות נרחבים אך אינם שווים, משום
ש"במשך 4 שבועות הקטינים שוהים אצל אביהם סך של 12 ימים ואילו אצל אימם הם שוהים סך של 16
ימים" (סעיף 31 לפסק הדין מיום 31.1.2016).

בפסק הדין קמא נקבע כי "לא חל שינוי בחלוקת זמני השהות שהייתה טרם מתן פסק הדין ובין חלוקת
זמני השהות היום ועל כן לא הוכח שינוי נסיבות בעניין חלוקת זמני השהות".

25. נציין שוב ולמען שלמות התמונה, כי במקביל להגשת התובענה להפחתת מזונות בגין שינוי נסיבות
הגיש המערער תובענה לשינוי הסדרי הראייה (תלה"מ 14120-02-18). בחינה של כתבי טענותיו מעלה כי
המערער לא עתר הלכה למעשה לזמני שהות שווים, אלא לכך שכל סוף שבוע שני בו הקטינים שוהים עמו
הם ימשיכו לשהות עד למועד חזרתם למוסד חינוכי ביום ראשון, ולא עד השעה 20:00 במוצאי שבת כפי
שנקבע בהסכם בין הצדדים מיום 10.8.2015.

אותה תובענה טרם הגיעה לכלל סיום, אך ביום 19.5.2019 הסכימו הצדדים כדלקמן:

"הגענו להסכמות שזמני השהות יישארו על כנם, אולם בתקופה של 3 החודשים הקרובים
הקטינים ישהו אצל האב עד יום ראשון בבוקר בסופי השבוע שבהם הם מבילים עם האב והוא ידאג
להביאם למסגרת החינוך ביום ראשון בבוקר. לקראת תום 90 הימים תגיד עו"ס לסדרי דין דיווח
קצר לביהמ"ש ולב"כ הצדדים האם ממליצה על הותרת שינוי הסדרי הראייה כמפורט לעיל על
כנו. מוסכם על הצדדים כי דיווח העו"ס יהווה פס"ד סופי בעניין תיק זה".

ביום 20.5.2019 ביקשה העו"ס ארכה בת 60 ימים לשם הגשת התסקיר, וזה טרם הוגש.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

26. המערער טוען מחד גיסא כי זמני השהות שווים, ומאידך גיסא מציין כי זמני השהות אינם שווים, שכן הוא חפץ בחלוקה שווה אך המשיבה מסכלת זאת רק כדי להמשיך ולקבל את תשלומי המזונות.

27. יש לומר בבירור: זמני השהות כיום אינם שווים, מאחר שהקטינים מצויים אצל המשיבה 61% מהזמן ואילו אצל המערער 39% מהזמן. אף אם נאמר כי תביעת המערער להרחבת זמני השהות תתקבל, והקטינים ישהו אצלו בכל סוף שבוע שני מיום שישי ועד לשעה 8:00 בבוקר יום ראשון, חלוקת זמני השהות עדיין לא תהא שוויונית שכן הקטינים ישהו אצל המשיבה 57% מהזמן ו- 43% אצל אביהם.

28. מכאן שטענת המערער לשינוי נסיבות הנעוץ בזמני השהות דינה דחייה.

היכולות הכלכליות של הצדדים והוצאותיהם:

29. כעת נעבור לבחון את כושר השתכרות הצדדים, ובהמשך את ההוצאות החלות עליהם.

30. בית משפט קמא בחן את השומה לשנת 2016, ואת התנועות בחשבון העו"ש של המערער בחודשים ינואר עד יולי 2017, ועל בסיס האמור חישב את הכנסתו של המערער.

31. כאמור, לטענת המערער, לא היה מקום לקבוע כי כל הסכומים שהופקדו בחשבונו אכן מהווים הכנסה, וזאת מתוקף היותו ----- עצמאי ולנוכח ההוצאות בהן נושא עקב כך.

אומנם הוגשה שומת שנת 2016 ממנה עולה כי הכנסתו הממוצעת של המערער עומדת על 5,752 ₪. עם זאת השומה לשנת 2017 לא הוצגה, וכל שהוצג הוא תדפיס חלקי מחשבון הבנק של המערער המציג את תנועות העובר ושב מחודש ינואר עד חודש יולי.

משכך סבורני כי היה על המערער לצרף דו"ח רווח והפסד חלקי או לפחות דו"ח מרואה החשבון אשר יפריד בין ההכנסות לבין ההוצאות לשם יצירת ההכנסה, ושיעור הרווחים (הכנסות בניכוי הוצאות).

משנמנע המערער מלהציג נתונים מלאים העומדים לרשותו והם נוגעים להכנסתו והוצאותיו, המנעותו פועלת ומוחזקת לחובתו, ואין הוא יכול להישמע בטענה כי הערכת בית משפט קמא אינה תואמת את הנתונים החסרים שסיפק.

לסוגיה זו ולמשמעות הימנעות מהצגת נתוני הכנסה מלאים וכיו"ב ראו: עמ"ש (חי') 52030-09-17 א.פ. נ' ר.פ., עמ' 15 [פורסם במאגרים המקוונים] (2.9.2018).

32. כמו כן אין המערער יכול להלין על כי בית משפט קמא לא הפחית את שיעור ההוצאות משיעור ההכנסות, מאחר והוא לא המציא אסמכתאות בדמות דו"חות רווח והפסד או דו"ח מאת רואה החשבון אשר יפרידו בין שני הרכיבים הללו. כאמור, בהיעדר נתונים לא היתה בידי בית משפט קמא היכולת להעריך הסכום אותו יש לנכות מהכספים שהופקדו לחשבונו של המערער, אם בכלל.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

33. לא נעלמה מעיני טענת המערער לפיה חשבונו מצוי כיום ביתרת חובה, כאשר להודעת הערער מטעמו צורף תדפיס בנק שעל פי כותרתו מתייחס לתקופה מיום 4.1.2017 ועד ליום 9.1.2018. אולם בפועל, התדפיס שצורף היה חלקי חלקי והוא מסתיים בחודש יולי.

אף אם חשבון הבנק של המערער מצוי ביתרת חובה לא ניתן ללמוד מנתון זה לבדו בנוגע לגובה הכנסת המערער. לא זו אף זו, גם אם הוצאותיו של המערער עלו על הכנסותיו לא ניתן לדעת האם הדבר נבע בשל הוצאות למחייה בתוספת הוצאות עבור הקטינים שהיו גבוהות מהכנסותיו או בשל הוצאות נוספות עבור מותרות.

זאת ועוד, מעיון בתדפיס חשבון הבנק עולה כי המערער ביצע משיכות רבות במזומן שמטרתן אינה ברורה כמו גם הפקדות במזומן, כך למשל בחודש יוני 2017 הפקיד המערער 8,000 ₪ במזומן ובחודש פברואר 2017 משך המערער 11,000 ₪ מחשבון **חיסכון**.

34. כמו כן מצאתי כי יש לדחות את טענות המערער בנוגע לכושר השתכרות המשיבה שעומד על 5,700 ₪. ראשית יובהר כי ההכנסה ברוטו של המשיבה לאחר ניכויי החובה היא הרלוונטית, ולא ההכנסה טרם ביצוע ניכויים אלה.

אין ממש בטענה לפיה למשיבה זכויות סוציאליות והטבות המאפשרות לה רמת מחייה גבוהה יותר. מדובר בזכויות עתידיות שמועד מימושן הוא עם הפרישה מהעבודה. באשר לטענה לפיה המשיבה עובדת גם כזמרת ומופיעה עם להקה לא הוצגו ראיות מטעם המערער לתמיכה בכך, אף על פי שבעיקרי הטיעון ציין כי "די בעיון ברשתות החברתיות אותן מנהלת המשיבה על מנת להיווכח באמינות הטענה".

35. נזכיר כי הוסכם על הצדדים שפסק הדין יינתן ללא קיום הליך של שמיעת ראיות, ולאחר הגשת סיכומים ועל סמך החומר הקיים בתיק. בנסיבות אלו, צדק בית משפט קמא כאשר דחה את טענות המערער שהועלו בעלמא ללא כל תימוכין.

36. אמור מעתה: קיים פער בין היכולות הכלכלית של ההורים המתבטא ביחס של 58% למערער אל מול 42% למשיבה.

37. המערער טען כי בית משפט קמא קיבל את גרסת המשיבה לפיה היא משלמת לאחותה 1,500 ₪ בהוראת קבע חודשית לאחר שאמה העניקה לה במתנה את דירתה והיא נרשמה על שמה, כנגד התחייבות המשיבה לשלם לאחותה 180,000 ₪ בתשלומים חודשיים של 1,500 ₪, אף על פי שלא הוצגו ראיות לתמיכה בכך.

בעיקרי הטיעון מטעמה טענה המשיבה כי היא משלמת את ה-1,500 ₪ מדי חודש בהתאם להוראת קבע, אולם נמנעה מלהציג מסמך מהבנק שהיה ניתן להציגו בנקל.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18-11-8885 ז' נ' ז'

עם זאת לתיק מוצגי המשיבה בערעור צורף הסכם שנערך על פי הנטען בינה לבין אחותה והמעגן אותן הסכמות נטענות שנערכו ביום 3.1.2018 שכותרתו "הסכם לסילוק חוב" כאשר חתימות הצדדים לו, האחיות, אומתו בפני עורך דין (נספח ד' לתיק המוצגים של המשיבה). המערער לא התנגד לצירוף ההסכם לתיק מוצגי המשיבה. מאחר ופסק הדין קמא ניתן על יסוד החומר וטיעוני הצדדים ללא קיום חקירות והליך שמיעה, מסקנת בית משפט קמא אשר קיבל טענת המשיבה לפיה היא משלמת 1,500 ₪ מדי חודש לאחותה הנתמכת כעת בהסכם, נראית סבירה ואינה מצדיקה את התערבותנו. אמנם רצוי היה לצרף תדפיסי חשבון בנק והעתק מהוראת הקבע, אולם עדין לא ניתן לומר כי ההחלטה שהתקבלה בהעדר ראיות אלה העומדות לרשות המשיבה, שגויה ובלתי סבירה.

38. יש לדחות את טענת המערער לפיה אין להאמין לגרסת המשיבה בדבר חוב לאחותה גם משום ששילם למשיבה 175,000 ₪ כתשלומי איזון עבור חלקה בדירת הצדדים ועל כן היה באפשרותה לסלק החוב כלפי אחותה.

39. בנוסף טען המערער כי בית משפט קמא התעלם מהוצאות המדור בהן הוא נושא בגין החזר הלוואת משכנתא בסך 2,475 ₪ בחודש.

אכן, בפסק הדין קמא לא נערכה הפחתה של שיעור הוצאות הצדדים מהכנסותיהם, כדי לעמוד על שיעור ההכנסה הפנויה שנותרה לכל אחד מהם. אלא שהחישוב שנערך גזר את הוצאות המדור של הקטינים באחוזים (40%) מתוך התשלום אותו משלמת המשיבה לאחותה בסך 1,500 ₪ - שהינם 600 ₪. לסכום זה הוספו 800 ₪ עבור הוצאות אחזקת המדור.

מתוך הסכום הכולל של הוצאות מדור ואחזקת מדור בסך 1,400 ₪ (800+600) נקבע כי על המערער לשאת ב-60% על בסיס יחס הכנסות הצדדים ללא ניכוי הוצאות (כאשר פוטנציאל השתכרותו של המערער עומד על 8,000 ₪ אל מול כושר השתכרותה של המשיבה העומד על 5,700 ₪), קרי הכנסת המערער מהווה 58% ובמעוגל 60%.

נכונה בעיני עמדת המערער לפיה יש לערוך חישוב של ההכנסות הפנויות שעומדות לרשותו של כל צד – קרי שיעור ההכנסות מכל המקורות בניכוי הוצאות המדור. עם זאת אף אם נערוך את החישוב האמור התוצאה לא תשתנה בהרבה, שכן הפחתת החזר הלוואת המשכנתא החודשית מהכנסת המערער אל מול ההכנסה הפנויה שתיוותר למשיבה בניכוי התשלומים החודשיים בהם היא נושאת לטובת אחותה יביאנו בקירוב לאותו יחס הכנסות של 57% לטובת המערער לעומת 43% לטובת המשיבה (5,525 ₪ לעומת 4,200 ₪).

40. סיכומי של דבר, היכולות הכלכליות של הצדדים מכל מקור שהוא נבחנו על-ידי בית משפט קמא, וחישוביו לרבות חלוקת המזונות נעשה בהתאם ליחס ההכנסות (בקירוב-במעוגל).

הערכת צורכי הקטינים:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18-11-8885 ז' נ' ז'

41. בית משפט קמא סקר באופן נרחב את היקף הצרכים תלויי השהות ושאינם תלויי שהות, כמו גם את הוצאות המדור ואחזקתו, ולא מצאתי כי נפל כל פגם בהערכתם.
בית משפט קמא קבע כי יש להעמיד את צורכי הקטינים הבסיסיים על 1,600 ₪, וכי סכום זה מתחלק שווה בשווה בין הוצאות תלויות שהות ושאינן תלויות שהות.

לשיטת המערער צורכי הקטינים הועמדו על הרף הגבוה ויש להפחיתם.

42. גם טענה זו דינה להידחות.

כידוע, בית המשפט לענייני משפחה מסמך לפסוק מזונות ולקבוע את גובה צורכיהם של הקטינים, על דרך האומדנה ומבלי להיזקק להוכחה מדויקת של הצרכים, זאת בהתבסס על ניסיון חייו וידיעתו השיפוטית.
(ע"א 687/83 מזור נ' מזור, פ"ד לח(3) 29, עמ' 33 (15.7.1984); ע"א 93/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט(3) 822 עמ' 828 (31.10.1985)).

יפים לענייננו דברים שצינו במסגרת עמ"ש 18-11-32385 ג' נ' ג' עמ' 6-7 [פורסם בנבו] (22.5.19):

"נזכיר כי כעקרון, המזונות הבסיסיים אינם דורשים הוכחה והם מצויים בידיעתו השיפוטית של בית המשפט. לאחר בחינה סבורני כי הסכום שנפסק - 1,600 ₪ אינו חורג מהמקובל. ראו למשל עמ"ש (חי') 17-10-41465 ש' נ' ש' [פורסם במאגרים המקוונים] עמ' 17 (25.10.2018) שם ציינו כי "המזונות ההכרחיים של קטין ללא צרכים מיוחדים נעים על המנעד שבין 1,300 לבין 1,400 לפחות ולעיתים אף מעבר לכך..." כאשר במסגרת זו לא נכללות הוצאות בריאות או חינוך, הוצאות עבור פעילות פנאי, בילויים לרבות נסיעות וטיולים, בהתאם לרמת החיים לה הורגלו הקטינים במהלך החיים המשותפים והוצאות מדור...למעלה מן הצורך נפנה לפסיקת בתי המשפט המחוזיים מהשנים האחרונות המצדדת בהעלאת הרף שאינו דורש הוכחה לכדי 1,600 – 1,700 ₪. בכגון דא הפנה בית משפט קמא לעמ"ש (ת"א) 16-01-46291 פלונית נ' פלוני [פורסם במאגרים המקוונים] עמ' 10 (9.10.2017). ראו גם: עמ"ש (ת"א) 32172-11-17 ע.ש (קטינה) נ' נ.ש [פורסם במאגרים המקוונים] עמ' 10-11 (10.1.2019) – עמדת כב' השופטת שבח לפיה הסך של 1,400 ₪ הנוהג מזה שנים קפא על שמריו למרות העלייה ביוקר המחיה והגידול בשכר הממוצע במשק, ועל כן הגיעה העת להעלות את הרף המינימלי שאינו דרוש הוכחה לכדי סך של 1,600 עד 1,700 ₪".

43. סיכומו של דבר;

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

1 בית משפט קמא יישם נכונה את הלכת בע"מ 919/15 שהותירה בידי הערכאה הדיונית שיקול דעת רחב
2 בבחינת עניינם של הצדדים על פי הנסיבות המשפטיות הכוללות. כמו כן בית משפט קמא ערך בחינה
3 מחודשת של הכנסות הצדדים והוצאותיהם לרבות יחס ההכנסות המחייב וקבע בהתאם את חלוקת נטל
4 המזונות באופן צודק ומנומק, ומכאן את ההפחתה הראויה בסכום המזונות שהושת על המערער.

5
6 יחד עם זאת, בראייה כוללת של הנתונים השונים, ובשים לב לקצבת הילדים המשולמת על ידי המל"ל,
7 והמועברת לידי המשיבה, וזאת מעבר למזונות שנפסקו, היה מקום להתחשב בנתון זה ולהורות כי ההפחתה
8 תהא בסכום גבוה יותר כך שהמזונות שעל המערער לשלם יהיו בסך של 2,100 ₪ לחודש, במקום 2,300 ₪.

9
10 44. על כן אציע לעמיתי לקבל את הערעור באופן חלקי, כאמור לעיל. יתר קביעות בית משפט קמא יעמדו
11 בעינן, ואציע שלנוכח התוצאה, כל צד יישא בהוצאותיו.

סארי ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

15
16
17 **השופטת אספרנצה אלון :**

18 אני מסכימה.

19
20
21 **השופט מאזן דאוד :**

22 אני מסכים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8885-11-18 ז' נ' ז'

דאוד מאזון, שופט

הוחלט לקבל את הערעור באופן חלקי ולהעמיד את דמי המזונות החודשיים שפורטו בסעיף 59(א) לפסק הדין קמא על סכום של 2,100 ₪ במקום 2,300 ₪. יתר קביעות בית משפט קמא יעמדו בעינן. כל צד יישא בהוצאותיו. ככל שהופקד עירבון זה יוחזר לידי בא כוח המערער עבור המערער.

מותר לפרסום ללא שמות הצדדים ובהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ז' סיוון תשע"ט, 10 יוני 2019, בהעדר הצדדים.

דאוד מאזון, שופט

אספרנצה אלון, שופטת

סארי ג'יוסי, שופט
[אב"ד]